

E: 1225 A

NAGY-KANIZSAI NYILVÁNOS
POLGÁRI FIU-ISKOLA

ÖTÖDIK

É R T E S I T Ő J E

AZ

1876-7. TANÉV VÉGÉN.

SZERKESZTETTE :

MORGENBESSER JÁNOS,

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSÁN
NYOMATOTT WAJDITS JÓZSEF GYORSSAJTÓJÁN.

1877.

REV 85

REV 98

NYI-KAZINSKI NYELTUD

POCSARI FID-ISKOLA

ÖVÉNY

ÉRTESÍTŐ

1870. TAVASZ VÉGÉN

NYELVTUD

MORGENESSER JÁNOS

NYELVTUD

NYELVTUD

NYELVTUD

NYELVTUD

REV 2010

A

NAGY-KANIZSAI NYILVÁNOS
POLGÁRI FIU-ISKOLA

ÖTÖDIK

É R T E S I T Ő J E

AZ

1876-7. TANÉV VÉGÉN.

SZERKESZTETTE :

MORGENBESSER JÁNOS,

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSÁN

NYOMATOTT WAJDITS JÓZSEF GYORSSAJTÓJÁN.

1877.

TARTALOM.

- I. A polgári iskola.
 - II. Adatok a tanoda történetéhez.
 - III. Az intézet jóltevői.
 - IV. Felsőbb rendeletek.
 - V. Oktatás terv az 1876./7. tanévben.
 - VI. A tanári kar.
 - VII. Érdemsorozat.
 - VIII. Statisticai táblázatok.
 - IX. Leltár.
 - X. A jövő tanévre vonatkozó értesítés.
-

Az érdemsorozatban használt rövidítések értelme:

Előmenetelre nézve:	Szorgalomra nézve:	Magaviseletre nézve:
jel. := jeles	erny. = ernyedetlen	jó = jó
jó := jó	dics. = dicséretes	szab. = szabályszerű
elég. := elégséges	vált. = változó	rosz = rossz.
elégt. = elégtelen.	hany. = hanyatló.	

I.

A polgári iskola.

polgári iskola, mint oktatási intézet, már gyakrabban tétetett különböző fejtegetések tárgyává, mely fejtegetések azon céljuk volt, hogy az intézetnek lényegét és jelentőségét a kellő világításba helyezték. E fejtegetések azonban többnyire nevelészeti szaklapok hasábjain jelentek meg és szakférfiak számára voltak írva.

Azon osztály, amelynek nevét a polgári iskola hordozza, s a melyre nézve a legnagyobb fontossággal bir, keveset vagy semmit sem tudott meg abból, a mi neki ez új intézetről a kellő felvilágosítást megadhatta volna.

Azért a következő sorok szolgáljanak arra, hogy a „polgári iskolát“ ismerjék meg az említett osztályban, — egyszóval a polgári körökben.

Azon időszak előtt, mely az új iskolai törvények életbeléptetésével kezdődött, népiskolánk, azaz: ugynevezett főelemi iskolánk 4 osztályból állott. Ezen iskola minden 4 osztályát nem minden gyermek végezte el; ha azonban volt a gyermeknek alkalmá, legalább az elemi tantárgyakban jól oktattatott, és minden iparos örült, ha ilyen fiú jött hozzá tanoncznak mestersége megtanulására.

De milyen kevés ilyen jól oktatott, 4 osztályt végzett fiú volt! Nagyobbik része alig végezte a 3. osztályt; könnyen elképzelhetjük, milyen volt ez az iskolai képzettség. Olvasás, írás és számolás gépiesen begyakoroltatott, s így a „gondolkozás“ gyakorlásáról szó sem lehetett. Épen csak szükségszerűen tanult a tanuló annyit, a mennyit az

akkori idők általános felfogása szerint, szükségesnek hittek, s amint tudjuk, az akkori igények igen szerények voltak. Ehez járultak mint károsan befolyó tényezők: a rosz és rendetlen iskolalátogatás, rövid oktatási idő s. a. t.; az oktatás módszere sem volt a legjobb, s így gyakran valamely 12—14 éves fiú az iparozhoz került valamely mesterség megtanulására, anélkül hogy az elemi ismeretekben akár csak középszerűen lett volna előkészülve.

A tanonczévekre a hallgatás fátyolát akarjuk borítani; úgy hiszem, nincs iparos, ki örömmel emlékeznék vissza arra az időre. Eljött végre az annyira óhajtva várt idő, s a fiatal iparos tanoncz segéd — vagy legénynyé lett. De mint ilyen is egy hajszálnyival sem lett jobb, mint a milyen mint tanuló volt. Nem volt törekvés és ösztön benne a tovább haladásra, hisz az oly ösztön fel sem ébresztetett benne; de vigasztalta magát, mikor látta, hogy mennyire hátra van, e közmondással: „A hol nincs, ott ne keress“ s így szabad idejét „jobban“ értékesíthette.

Mikor azután e pár évecske is az örökkévalóság tengerébe folyt, az ifjúnak az arany szabadság intett. Beteljesült legmagasb óhaja, legforróbb vágya, odahagyta szolgálati viszonyát, mester lett — és saját tűzhelyet alapított.

Most tünt ki fájdalom leginkább, mily hézagok maradtak ismereteiben, mily hiányosak azok, és épen most következett azon pillanat, melyben ismereteire támaszkodva erejét megkísérelhette.

Voltak ugyan fiatal iparos mesterek, kik utánpótolni kívánták mit előbbi napokban elmulasztottak, — de volt-e mindegyikének ereje és kitartása hozzá? Fájdalom nem! Így tehát a legtöbb az egyszer elért állapoton maradt, s miután a „megállapodás — visszamenetel“, mindig lejjebb szállva végre is kénytelenek voltak ismét azon segédek közé visszatérni, kik nem mint nagyon kitűnő munkások voltak ismeretesekek. De a törekvő iparos is szenvedett e viszonyok alatt. Egyedül a belföldre volt szoritkozva, mert a külfölddel versenyezni, a kereskedelmi és ipari osztály ottani műveltsége mellett lehetetlen volt. — Miért maradtunk volna oly sokáig iparunkkal a külföld mögött? —

A bizonyítékok tisztán fekszenek előttünk. Mily fájdalmasan éreztük az iparszabadság életbe léptekor a jó iskolai műveltség hiányát!

Mennyi nyomor nem ért némely családot, miután most már a gyakorlati tapasztalatok elméleti ismeretek, jó iskolai kiképzés nélkül elegendők nem voltak és a régebb mesterek ifjabb társaiktól jelentékenyen túlszárnyaltattak!

Igy tovább nem maradhatott. „Ennek másképp kell lennie“, gondolkák az állam intézői, „az ifjú képeztesék az életnek, tanuljon gondolkozni.“

Ennek keresztülvitelére nem csak hosszabb iskolázás szükséges, hanem olyan intézetek is, melyekben a fiú azon tantárgyakban, melyek az iparra vagy a kereskedelemre ügyessé teszik és neki gyakorlati hasznot hoznak, oktattatik.

Az utolsó feladat a polgári iskolát illeti, és szükségessége, jelentősége fényesen igazolva van.

A „polgári iskola“ elnevezés t. i. oly képző intézet, a melyből ügyes az államnak hasznos polgárai kerüljenek ki — nálunk még ugyan kevésbé ismert s valami különös jó hangzása sincsen, de annál inkább Németországban.

Tekintsünk csak kissé a közeli Szászországba! Nem fogunk iparos-várost találni, a hol polgári iskola ne volna, sőt még gyakran ezen kívül ipari szakiskola is. Mily fontosságot tulajdonítanak ott ez intézetnek, mutatja legjobban az, hogy az iskolakötelezettséget a betöltött 16. évig kiterjesztették és ez intézet tanulóit az egy évi önkéntes szolgálat jogával felruházták.

És a szászországi ipar? Nem fényes az? Lehet és szabad-e nekünk visszamaradnunk? Soha! — Reméljük a fiatal csemetének boldog jövődőt! —

A fönt említett czélnak — mely gyakorlati hasznos ismeretek terjesztésében áll — meg is felel a polgári iskolának berendezése, szervezete.

Egy vasúti utazásom alkalmával sorsom néhány az ipari és kereskedelmi álláshoz tartozó úrral hozott össze, kik ugyan nem egy helységből valók voltak, de úgy látszott, hogy egymást mégis jól ismerik. A mint már az ilyen utazások alkalmával szokás, majd erről, majd arról beszélgettek — időjárás, üzlet, az időviszonyok és végre a család képezte a beszéd tárgyát.

„Most önmagammal vagyok ellenkezésben, — kezdé az egyik (nevezük M-nek) hosszabb beszélgetés után. Fiam Ferencz most 10 éves és városunk elemi iskoláját jól sikerrel végezte — és mi történjék most? Tudományos pályára nem akarom adni, és mégis akarom, hogy a fiú még néhány évig látogassa a nyilvános iskolát. Mi tévő legyek hát?“

„Ez esetben könnyű tanácsot adni,“ — válaszola barátja N; „hadd végezze fiad a polgári iskolát, azután üzletedben alkalmazhatod.“

„Polgári iskola?“ — gondoló M és vállat vonított. — Hm! e nevet ugyan már gyakran hallottam, de nem tudom, mit képzeljek felőle. A mi ott tanítatik és tanultatik az előttem ismeretlen, ép ugy a szervezete.“

„Ha néhány perczig figyelmesen meg akarsz hallgatni, és szavaimnak hitelt akarsz adni, — mondá N — akkor felvilágosítalak, és előítéleted önmagától meg fog szünni. Frigyesem a polgári iskola 5-ik osztályát látogatja, s így én azon helyzetben vagyok, hogy az ott uralkodó szellemről, a tanulók ismereteiről és haladásáról magamnak meggyőződést szerezhsek.“

Némi idő óta a szükséges üzleti levelezéseket ő írja; tavasszal kertemnek tervrajzát készítette el és oly helyesen, hogy sem virágágy, sem fa, sem bokor nem hiányzik belőle; azután ezen tervet csinosan és tisztán festékekkel készíté el. Hogy mily jó lehetett ezen munka, abból láthatod, hogy szomszédom, mindön ezt látta, fiamat mindjárt megkérte, hogy az ő kertjét is vegye föl.

Midön még mint vig vándorlegény a világot bebarangoltam, bizonyára sok országot és várost tanultam megismerni, de biztosítalak, annyit nem a mennyit ő ismer; beszélget ő nekem mindenféléről, ami nevezetes itt vagy ott, különösen érdeklik őt a gazdag iparüző városok.

Beszél ő nekünk a világtörténelemből, megmondja, hogy annyi és annyi száz év előtt mi történt itt vagy ott, ugy hogy sokszor csodálkozva hallgatom őt. Hja ilyesvalamit mi régiek persze nem tanultunk. Minden idők legnagyobb férfairól, királyok, hadvezérek, nagy tudósok, művészek és költőkről tud valamit beszélni; legszivesebben hallgatom őt, mikor a középkor lovagjairól, csatákról és harcokról beszél. Igen örülök annak, hogy az új mértékeket és súlyokat oly jól ismeri, hogy embereim majdnem mindent ő tőle tanultak a mire szükségük van. Egy-

általán mindent kiszámít a mire szükségem van, és azt oly könnyű és gyakorlati módon s oly helyesen, hogy teljesen megbízhatom benne.

Igen fogok örülni, ha az utolsó évfolyamot elvégezte, akkor könnyithetek a magam dolgán, jobb kezem lesz.

Nem mulik el nap, hogy valamely növényt haza nem hozna; ezt szépen megmagyarázni képes, megmondja hol nő és mi haszna van; a környéken a legtöbb növényt ismeri, de ismeri az idegeneket is, melyek az iparban alkalmazást találnak.

A minap eszébe jutott, hogy ásványgyűjteményt szerez magának; örömet áldozok valamit, hogy azon ásványokhoz melyeket itthon gyűjt a nálunk ismeretlenekből is vegyen hozzá némelyeket. Rovarok és lepkékből egész tömeget gyűjtött és rendezett be magának a mult évben.

A természettannal nem kevés kellemes és tanulságos órát szerzett nekünk, és csak most vagyunk képesek a természet erőit méltatni, sokat pedig, a mi előbb megfoghatatlan volt ellőttünk, most tanulunk érteni s a gyakran csekély okot most látjuk be.

Sőt az éneket és zenét is elsajátította, s oly népdalokat hallottam tőle, melyeket ifjúkorom óta majdnem elfelejtettem s e vidám kedélyes dalok oly hatással vannak reám, hogy gyakran magam is vele énekelek.

Septemberben Frigyesem 14 éves lesz, de nem hagyom őt még az iskolákból kilépni; azt akarom, hogy a polgári iskolát teljesen elvégezze; azután üzletembe veszem s fogadni mernék, hogy egy év alatt többet fog belőle tudni, mint egy tanonc, ki hiányos iskolai ismeretekkel bír, 3—4 év alatt.“

„Hisz ez nagyon szép“ — jegyzé meg M.

„Én is tudnék ebbe egy szót beleszólni“ — veté közbe P ki N szavait a legnagyobb figyelemmel kísérte.

„Fiam, jelenleg a polgári iskola 5. osztályának tanulója, mult septemberben 14 éves volt; azt akartam, hogy lépjen ki és saját hivatásomra képezze magát, mert azt hívéim hogy ehhez elegendő ismeretei vannak; de addig könyörgött és hizelgett, mig megengedtem neki hogy az 5. osztályt látogassa; de nem is bántam meg, mert meg kell vallanom hogy ezt nagyon szeretem és előnyömre van, mert a fiút

minden szellemi munkákra használhatom. Üzleti és egyéb leveleimet ő írja, s az üzletkönyveket a legnagyobb örömmel vezeti, s a leggondosabb ellenőrzés mellett sem voltam képes hibát fölfedezni. — Az áruszámolásokat meglehetősen érti és nagy mértékben hasznomra válik. Mennyivel inkább jövő évben, mikor a polgári iskolát elvégezve üzletembe fog lépni. Egyszóval, hogyha a fiúk szorgalmasak akarnak lenni, ez iskolában sok szépet, jót és hasznosat tanulhatnak.“

M. Most persze megvagyok térítve. Ez intézetet, Ferenczemnek okvetlen meg kell látogatnia. És hogy szorgalmas leend, arról én fogok gondoskodni. De hát miért nem állitanak sok ily iskolát, hogyha ezek fontosságát az iparos és kereskedelmi osztályra nézve belátják, és miért nem hívják fel a fennállók látogatására?

N. Hisz van már nálunk Magyarországon és más társországban is több ily intézet. Persze teljes ezek között még kevés van, de a hol teljes, ott látogatva is jól van és minél kevesebb tanuló, annál nagyobb haladás.

M. „De még egy kérdést — mit kezd azonban az oly fiú, ki a polgári iskolát elvégezvén nem valami mesterséget kíván tanulni, s nem üzletbe lépni?“

P. „Oly tanulók, kik tovább tanulni, azaz középtanodát látogatni akarnak, nem a polgári iskolába valók; azokra nézve jobb, ha mindjárt ott kezdik a tanulást, egyébiránt végzett polgári iskolai tanulók: kereskedők-, iparosok-, üzletemberek-, könyvvezetők-, ügynökök-, vasuti hivatalnokok-, távirászkok-, tanítók-, gépészek-, gazdaszokká s. a. t. lehetnek.“

Nevezetesen azonban az ipari és kereskedelmi ^(szakma) az, a melyre ez ifjaknak menniök kell. Ismereteik erre képesítik leginkább.

Vizsgáljuk röviden és vázlatosan, mennyit tud egy VI. oszt. polgári iskolai tanuló:

A magyar és német nyelvoktatás őt képessé tette, hogy magát szóbelileg és írásbelileg tisztán és helyesen kifejezze; az irodalom tere nem ismeretlen előtte; ismeri a helyes beszéd szabályait és törvényeit. — A földrajz megismertette őt a földdel, a nap- és holddal; a történelemből ismerni tanulta az emberiség fejlődési menetének képét; ismeri az eseményeket a legrégebb időktől a legújabb korig; megtanította őt kutatni a megtörtént tények indokait és szem-

lélni amazok horderejét következményeikben. Ismeri alkotmányunk alap-
vonásait és így van az minden szakmában.

Az építészet és gépészet tárgyai emlékezetébe vannak vésve, rajzolás-
ban jelentékeny képességgel bír; számolásban való ismeretei már megemlít-
tetének. Ismerni tanulta a természet különféle erőit és ezek hatását; a
természet tüneményeit és a szűkebb körében történő eseményeket nem
holt szemmel nézi; minden él előtte, mert ösztönözve érzi magát ku-
tatni, miért történik az így; ő p. o. az óra ingáját nemcsak ivét leirni
látja, de ismeri az erőt is, mely folytonos ingásban tartja; tudja mily
befolyást gyakorol a kerékműre, hogy csak sulypontját kell megváltoz-
tatnia, ha lassan vagy gyorsan történik a hintázat. Tudja, hogy a
levegőnek sulya van és hogy ezért minden testre jelentékeny nyomást
gyakorol; hogy ezen nyomás az, mely a folyadékokat a közönséges és
görbitett szivornyákban felszállani hagyja és a szivattyú szivócsövében a
vizoszlopot a víz színe fölött 10 méternyire felnyomja; hogy a tűz-
fecs kendő szélkazanjában sűrített levegő az, mely a vizsugarat oly je-
lentékeny magasságra emelni képes; ő ért hozzá, a szerszámokat és ki-
sebb gépeket előnyösen alkalmazni, a minek folytán ő, különösen hogyha
iparossá akar lenni, nem durva erejének tulfeszítése által, hanem ezen
előnyök és értelmiségének alkalmazása által, többet fog magának szerezni,
mint különben lehetséges lett volna. Ő ismeri a gőzgép berendezését is,
s a tovarobogó gőzkocsiban nem csak titkos varázserő működését látja,
hanem az elzárt vizgőznek hatását is. — Megismeri e találmány jóté-
konyságát, mely nemcsak gyárakban, hanem a kisebb iparnál és a me-
zőgazdasátnál alkalmazását találja, a mely által egyedül annyi iparág
jutott mai virágzására; ő belátja hogy a gépek által a mai kézművesnek
nem vonatott el a munka, hanem, hogy ez által reá nézve könnyebbé té-
tetett, miután most csak felügyelnie, vezetnie kell. Ismeri a delejesség lé-
nyegét és tudja mikép találja meg a hajós a nagy világtengeren az uta-
kat. A villamosság tulajdonságait is igen jól ismeri, az éjszaki fény nem
kelt ő benne aggodalmat; a villám hatásai előtt mindenütt képes ma-
gát óvni; tudja mikép lehetséges, hogy villámgyorsasággal terjesztik a
legtávolabb országokba a hireket.

A hangtan a hallási szerv berendezésével ismertette meg; tudja
honnan jó az, hogy a harang hangja füléhez jut. A világosságról sok
hasznosat tud, ismeri a nap- és a holdfogyatkozást, a reggeli és esti
szürkületet, a hajnali és esti pirt, a szivárványt s. a. t. megtudja

mondani hogy a tárgyak miért jelennek meg oly különféle színekben; ismeri a szem berendezését és e szerv fontosságát; a távcső és a fényrajzolás találmánya ismeretesek előtte.

Mily szépen tud szólni a vegytanról, mely a polgári osztály előtt eddig egészen ismeretlen volt, bár ez oly nagy fontosságú reá nézve. Ő nemcsak a legtöbb alapanyagokat (elemeket) ismeri, hanem az üzletre és iparra oly fontos összeköttetéseket is. Ő tudja, hogy a föld minden teste ez elemekből keletkezett; tudja, hogy e testekből egy parány sem veszhet el, hanem, hogy csak alkatrészeikre bomlanak fel, hogy ismét új képződményekké egyesüljenek. A világító gáz fontosságát nagyon jól ismeri.

Mily fontos az ifjú polgárra nézve, hogy azzal is ismerkedjék meg, mi reája nézve hasznos vagy ártalmas lehet; csak annak ismerete képesíti őt arra, hogy magát és övéit betegségektől óvja. A polgári iskola ezen is segít, midőn növendékeit nem csak általában ismerteti meg az emberi test alkatával, hanem annak egyes szerveiről is kimerítő tanítást ad. Így p. o. tanul a polgári iskolai tanuló a lélekezés szervéről a tüdőről, ismeri a lélekezés processusát és a tüdővel való bánásmódot.

Ő figyelmessé tétetik a vér vegyészeti alkatrészeire valamint az étel- és italra, és tudja most, milyen ételmi szereket válasszon, hogy testét jól és helyesen táplálja.

Mind ezt és sok mást tanul a szorgalmas, figyelmes növendék. Ki nem ismerné most már el, hogy a polgári iskola szüksége századunknak, hogy áldásdús hatása idővel mindinkább terjedni fog a nép között és a felvilágosodást és műveltséget beviendi a nép minden rétegei közé.

Jó iskolai kiképzés által, a mint azt ez intézetek nyujtják, az iparos és kereskedelmi osztály emelkedni és virágozni fog és szakiskolák valódi hasznot fognak hozni.

Azért állittassanak minél több polgári iskolák, mert igazmondás az: Az ország dísze, a nép áldása a jól berendezett iskolák.

M. J.

II.

Adatok a tanoda történetéhez.

Az 1876/7-ik tanévben a n.-kanizsai polgári fiu-iskola teljes hat osztályuvá lőn.

A hatodik osztály megnyitásával egy tanszéknek, u. m.: a szám- és mértan tanszékének rendszeresítése vált. szükségessé, melyre Zánkay Zsigmond segédtanári minőségben a tek. iskolaszéknek 1876. szeptember hó 9-én tartott ülésében megválasztatott és a nm. vallás- és közoktatási m. kir. ministeriumnak 25466. sz. a. kelt kegyes leirata folytán ideiglenesen megerősített.

Az 1875/6. tanév a szabályzatnak megfelelőleg 1876. június 30-án végződött.

Az 1876/7. tanév a rendes időben kezdődött.

Felvétetett a jelen tanévben:

az I.	osztályba	57	tanuló
a II.	„	36	„
a III.	„	18	„
a IV.	„	16	„
az V.	„	6	„
a VI.	„	6	„

Összesen a 6 osztályba 139 tanuló.

Aki előbbi értesítőinket becses figyelmére méltatta, alkalma lesz meggyőződést szerezni magának arról, hogy tanodánk növendékei foly-

tonosan szép számmal szaporodtak. Mult évben beiratott 85, ez évben volt 139 tanuló; mely körülmény legfényesebben igazolja ez intézetünk szükségességét városunkban.

Ha a statisztikai adatokra egy pillantást vetünk, azt vesszük észre, hogy a jelen tanévben 21 tanuló maradt ki. Ennek okadatolásául azon körülmények szolgálnak, hogy a kimaradtak szülei a II. félévben mint a tandíj fizetésére képtelenek, gyermekeiket iparos vagy kereskedői pályára adták, vagy hogy az illető szülők N.-Kanizsáról elköltöztek, s így a gyermekeknek is ki kellett lépni az intézetből.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. ministerium által kiadott tanterven, a helyi viszonyoknak megfelelőleg, annyiban változtatott, hogy az I. és II. osztályba az előirt tantárgyakon kívül a német nyelv is fölvétetett; az I. osztályban az év első felére előirt ásványtan helyett állattan, a II.-ban állattan helyett ásványtan tanított; a III. osztályba a természettan, az V. osztályba könyvviteltan is fölvétetett heti 2 órán; továbbá oktattatott a német nyelv a VI. osztályban 2 óra helyett 3 heti órában.

N.-Kanizsa város tekintetes tanácsa, hogy a szegényebb polgárok gyermekeinek ezen intézethez való férhetősöket megkönnyebbitse, a tanév kezdetén a tandíjmentesség kedvezményét 63 tanulóra terjeszté ki és azonkívül 54 tanulót a szükséges iskolakönyvekkel is ellátott. Kelemen Tivadar V. oszt. tanuló egy arannyal jutalmaztatott Schultz Károly rajztanár ur által a rajzolásban tett feltünő haladása miatt. Külső ösztöndíjakat élveztek: Krátky József VI. és Kelemen Tivadar V. osztálybeli tanulók főtisztelendő Tallián Ede zágrábi kanonok ur alapítványából egyenkint 30 o. é. forintot.

A rendes tantárgyak, a torna kivételével, mely a gymnásiumi tornateremben gyakoroltatott, mind a tanoda helyiségeiben adattak elő; azonban a különböző vallás felekezetek tanulói közül csakis a tulnyomó számu róm. kath. tanulók hallgatták a hittani előadásokat az intézeti helyiségekben. Az intézetünkbe járó nem kath. tanulók saját lelkészeiktől nyertek vallási oktatást, s a tantestület részéről minden megtétetett, hogy ezek is a vallástani órákra pontosan eljárjanak; a hittani érdemjegyek időszakonkint bekérettek és az illető bizonyítványokba igtattattak. —

A fegyelem kellő fenntartása czéljából az igazgató a fegyelmi szabályokat év folytán kétszer felolvasván, azokat bővebben értelmezte.

A tanári kar pontosan megtartotta az előirt értekezleteket, részint, hogy a tanmenet — s módszerről számot adjon magának és a felsőbb tanhatóságoknak, részint azért, hogy az összes ifjuság s minden egyes növendék erkölcsi és szorgalmi magaviseletéről közösen meggyőződjenek s gondoskodjenek azon tényezők megszerzéséről, melyek az ifjuság előhaladását biztosítják, és elhárítson minden akadályt, mely a sikernek útjában állana. S a mely növendéknél bármi tekintetben hiányt vagy hibát észlelt, a szükséges lépéseket azonnal megtette; ez eljárás eredményezte azt, hogy egész éven át komolyabb fegyelmi ügy nem fordult elő.

Nyilvántartás végett óráról-órára vezetett a tanügyi napló, s ezzel kapcsolatban a mulasztók valamint a fegyelmi észrevételek rovata is.

A tanodai ifjuság egészségi állapota mint rendszeren, ez évben is nagyon kielégítő volt, a mennyiben hosszabb betegségek csakis kevés voltak.

A szép lendület, melyet az intézetnél a mult iskolai évben megnyitott zenede vett, reményre jogositott a jelen iskolai évre vonatkozólag is. A remény nem maradt teljesedés nélkül. A lelkesedés, mely tavaly az ifjuságban ébredt, még magasabb fokra hágott az idén, midőn a haladottakra előmenetelük érzete gyakorolt visszahatást, a kezdőkbe pedig a haladók által producált eredmény csepegtetett nem lankadó buzgalmat. A tanítás díját maguk a működő tanulók adták össze havonkint.

Az iskolai takarékpénztárak eszméje is fel lett karolva, a mennyiben ez tényleg az 1876/7-iki iskolaév november hónapjában tartott tanári értekezletével életbe léptetett. Ennek vezetésére Rosenblüh Lajos tanár ur vállalkozott. A tantestületnek bemutatott tervezet értelmében egy tőkekönyv vezetett, az egyes betét pedig mindenkinek saját betéti könyvecskéjébe iratott. A betétek minden héten kétszer tartattak, hol a betett pénzeket Rosenblüh tanár ur vette át és nyugtázta azokat a betéti könyvecskében. A pénz kamatozás végett, az egyesek nevére kiállított takarékpénztári könyvecske mellett, a takarékpénztárba helyeztetett el. Junius 1-ig összesen betéttetett 28 ifjú által 62 frt 20 kr. kivéttetett összesen 5 „ 20 „ és így a takarékpénztárban elhelyezett pénzösszeg . 57 frtot tesz ki.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. ministeriumnak 1876. évi október 29-én 25,570. sz. a. kelt kegyes leirata folytán Hoffmann Mór, Schmidt Károly tanári és Morgenbesser János igazgatói minőségben állomásaikon végleg megerősítették.

N.-Kanizsa város tek. tanácsa a polgári iskola felszerelésére mint rendesen, ez évben is tekintélyes összegeket tett folyóvá, mely nemes áldozatkészsége által mihamarébb bekövetkezend azon idő, melyben intézetünk az ország legjobban felszerelt polgári tanodái közt fog helyet foglalni. Különösen fordítottak nagyobb összegek tanfelszerelési szükségletekre, könyvtárra, valamint az iskolai helyiségek bebutorozására; említésre méltók a czélszerű svédpadok, melyek minden osztályban, alsó részük sárgára, felső részük pedig zöld színre, be vannak festve. Örömteljesen jegyezzük fel a városi hatóság közgyűlésének azon nemes határozatát is, melyszerint még ez évben a polgári iskola számára egy a mai kor és paedagogia igényeinek megfelelő épület emeltessék. Lehetetlen e helyen azon legbensőbb, imaszerű óhajunknak kifejezést nem adni, vajha mielőbb bekövetkezzék azon idő, melyben a fent említett nemes határozat valósulni fog.

Ezen rövid vázlatból is eléggé kiviláglik, miként N.-Kanizsaváros tek. hatósága és tanácsa amily nagy áldozatokkal alapítá és tartja fenn ezen iskoláját, oly kiváló gonddal és jóakaró készséggel igyekszik azt minden irányban tökéletesíteni és ez által minél nagyobb mérvben hasznossá tenni. Ezen intézetnek felállítása és fenntartása oly tény, mely minden ékesszólásnál hangosabban hirdeti a város közönségének a tanügy körül mindenkor feltüntetett áldozatkészségét.

Méltóságos Ürményi József zalamegyei főispán ur, tek. Belus József polgármester és Kovács János szolgabíró urak kíséretében 1876. október 24-én szerencséltette intézetünket látogatásával és a VI. osztályban folyamatban volt számtani előadást élénk részvétellel kíséré; távoztakor elismerő és buzdító szókat intézett a tanulókhoz. Megtekinté az intézet többi osztályait, vegytani helyiségét, tanszertárait, gyűjteményeit s kellemesen vett tudomást azon áldozatokról, melyeket a város ezen intézet főnnállásának már első éveiben hozott. Miután a rajzteremben tüzetesb figyelemre méltatá a tanulók különböző rajzait, a tapasztaltak fölött meglegedését fejezé ki és egy órai időzés után távozt, kedves emléket hagyván a tanulók és a tanárok szívében. Ezen kívül intézetünket a lefolyt tanév alatt tek. Vágner Károly iskolaszéki elnök, Dr. Szukits Nándor, Plosszer Ignác, Dr. Schreyer Lajos,

Knausz Boldizsár és Valbach Mór iskolaszéki tag urak több ízben meglátogatták és a folyamatban lévő előadásokat végig hallgatták. Továbbá szerencsétlété még intézetünket látogatásával tek. Krób Pál zalamegyei tanfelügyelő ur és az épen akkor folyamatban levő vizsgálatokat mindvégig élénk részvétellel kíséré; a hallottak fölött meglegedését fejezte ki, a gyűjteményeket megtekintette s ezeket valamint a helyiségek bebutorozását, ugy a város áldozatkészségét dicséretre méltatá.

Junius hó 2-án tartott értekezletén megállapította a tantestület az évi rendes vizsgálatok sorrendjét. A vizsgálatok junius hó 16-tól ugyan e hó 25-ig bezárólag az iskolaszék biztosai elnöklete alatt tartattak meg; az igen szépen sikerült és nagyszámu rajzok a vizsgálatok tartama alatt diszes csoportokban voltak kiállitva.

Junius 26-án tanári tanácskozmány tartatott s ezen a tanodai ifjuság erkölcsi viselete, szorgalma s az egyes tantárgyakban tanusított előmenetele bírálát alá vétetett, az osztályzatok a „középtanodai rendtartás“ 45. §-sa értelmében megállapittattak és a bizonyítványokba jegyeztettek. Ének- zene- és szavalattal összekötött zárünnepély napjaul junius 30-a tüzetett ki, mely alkalommal a bizonyítványok szétosztatván, a polgári iskola tanéve befejeztetett.

Intézetünk a jelen évben bocsát szét kebeléből először ifjakat, kik bevégezvén polgári iskolai tanulmányaikat, azon pontnál állanak, hol már komolyan kell gondolni a jövőre. Midőn az ifju a polgári iskolát elhagyja, pályája küszöbéhez jutott; ezentul figyelmét egy határozott irány felé kell fordítani s ezen irányban kell erejét, legfőbb törekvését intéznie, hogy az életben feladatát megoldhassa.

Midőn az ifju a polgári iskolából kilép, birja elemeit azon ismereteknek, melyek különböző életpályákon nélkülözhetlenek; ezentul tőle függ saját hajlamát követni, a szerint életpályát választani és a már megkezdett alapon tovább építeni.

Ez értesítőt megkezdő „polgári iskola“ czimű rövid értekezésben idéztetnek életpályák, a melyekre egy a VI. polgári iskolát végzett ifju léphet; ha ez talán nem is kielégítő, annyit mégis eredményezhet, hogy felkölti a szülők, ugy mint a tanulók figyelmét s akkor az illető

ha komolyan gondol a jövőre, keres bővebb felvilágosítást és bizonyára talál is. A kik az intézetben éveken keresztül a legnagyobb készséggel fáradoztak, ugyanazok ezentúl is ép oly készséggel, sőt örömmel fognak nyújtani lehető felvilágosítást; és így a dolgon segítve lesz, a mit kevésbbé lehet talán érteni, felderíthető, a mi hiányzanék, kipótolható.

A polgári iskola nem nyújt ugyan mélyebb tudományos képzettséget, erre a gymnasium szolgáltat alapot, de igen is nyújtja azon műveltséget, melyre a nagy közönségnek van szüksége; mert a tudománynak mélyére hatni csak kevesen vannak hivatva. A polgári iskolák mellett szól még az is, hogy oly szakiskoláink, melyekben az egyes iparágakra fordíthatnák a főszűly, még nincsenek, a szükséges előismereteket a fiu polgári iskolában kénytelen megszerezni, hogy a különböző, magasabb képzettséget igénylő iparos pályán boldoguljon. Ma már bármely iparos pályán sem elegendő pusztán a tanonczai évek alatt elsajátított ismeret, megkívánatik már bizonyos elméleti ismeret is; és valamint szellem nélkül az anyag semmi, úgy anyagi életpálya szellemi képzettség nélkül lehetetlen.

Átalán tehát a kor szelleme az, mely a polgári iskolák mellett nyilatkozik és szerencsétlenség lenne reánk nézve, ha ezt meg nem értenők, mert idegenek lennénk saját korunkhoz.

Szükségesnek tartom itt megemlíteni azon életpályákat, melyekre intézetünk VI. osztályát végzett növendékek lépni szándékoznak és pedig: 2 tanuló lép a tanítói pályára; 1 tan. megyen e budapesti kereskedelmi akademiába; 1 tan. szándékozik a vasuti tanfolyamot hallgatni; 1 tan. nyer a n.-kanizsai városi adóhivatalban alkalmazást és a 6-ik tanuló más intézetbe lépett át.

Helyén lesz még a „Hivatalos Lap“ folyó évi 128. számában megjelent ministeri körrendeletet tudomásvétel végett szóról-szóra ideiglatni:

A m. kir. honvédelmi minister f. évi 15728. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz:

A cs. és kir. közös hadügyministerrel egyetértőleg, s a m. k. vallás- és közoktatásügyi minister hozzájárulásával létrejött megállapodás folytán, a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasításnak 130-ik szakasza, a mely a főgymnasiumot, vagy főre-

áliskolát, avagy ezekkel egyenjogositott tanintézeteket nem végzett ifjak által az egy évi önkéntesi kedvezmény elnyerhetése céljából leteendő fölvételi vizsgálatot szabályozza, s a melynek megváltoztatása már mult 1876-ik évi 7940. számú körintézés IV. pontja által elvileg kimondatott, ezennel akként módosittatik: hogy annak eddigelé érvényes szövege helyébe, folyó évi junius 1-jétől kezdve, a következő szöveg, illetőleg a következő szabályok lépnek hatályba: ugymint:

* * *

130. §.

Az egy évi önkéntességhez megkívántató tudományos képzettség igazolása külön felvételi vizsgálat által.

1. A vizsgálat tárgyai a következők:

- A) Nyelvek.
- B) Földrajz.
- C) Történelem.
- D) Természetráajz.
- E) Természettan.
- F) Vegytan.
- G) Mennyiségtan.

2. A vizsgálat, a vizsgálatot tevő ifjunak szabad választása szerint, bármely nyelven letehető, a mely a monarchia egyik vagy másik államának nyilvános középiskoláiban törvényesen bevett oktatási nyelvet (főnyelvet) képez.

3. A nyelvekből való vizsgálat két nyelvre terjed ki: jelesen a főnyelvre, vagyis azon nyelvre, a melyen a vizsgálat letéttetik,

és még egy második nyelvre.

Ezen második nyelvet, a vizsgálatra jelentkezőnek szabad választása szerint, képezheti vagy a 2. pont alatt említett, s a monarchia középiskoláiban a vizsgálat nyelvüül választott nyelven kívül divó egyik vagy másik országos nyelv, vagy pedig a franczia, angol, avagy latin nyelv.

Mindegyik nyelvből írásbeli és szóbeli vizsgálat teendő le.

4. Az egyes tantárgyaknál megkivántatik.

A) A nyelvekből, és pedig:

A főnyelvből:

nyelvtani és irálybeli szabatosság, biztosság, és ügyesség a nyelvnek írásbeli és szóbeli használatában az azon eszmekörből vett tárgyakra nézve, a melyben való jártasságát a vizsgálatot tevő ifjunak a vizsgálat által kell igazolnia;

a prózai és költői előadás legkiválóbb alakjainak olvasmány utján nyert jellemzése;

az újabb irodalomnak az egyes főbb művek olvasása alapján szerzett némi ismerete.

Az írásbeli vizsgálatnál, szabad feldolgozás végett, gondolat-körének és a megkivántató műveltségi foknak megfelelő feladatot kap a vizsgálatot tevő ifju.

A szóbeli vizsgálat, a nyelvtan köréből, kiválólag olyan pontokra, a melyeknek taglalására közelebbről a vizsgálatot tevőnek írásbeli munkája nyújt alkalmat, s különösen a mondatról és a mondat jelek-ről szóló tanra szoritkozik.

A második nyelvből és pedig:

a) a 2. pont alatt említett országos nyelvből:

nyelvtani és irálybeli szabatosság, biztosság, és ügyesség a nyelvnek írásbeli és szóbeli használatában az azon gondolatkörből vett tárgyakra nézve, a melyre a nyelvtanítás a középiskolákban rendesen kiterjed;

a többire nézve, ugy, mint a főnyelvből;

b) a franczia, vagy angol nyelvből:

a franczia vagy angol irodalmi művek értése, kielégítő nyelvtani és nyelvényagbeli (szótári) ismeretek alapján;

az illető irodalom némely legnevezetesebb műveinek olvasmány utján szerzett ismerete;

könnyőség és biztosság a prózai műveknek franczia vagy angol nyelvből való szóbeli átfordításában;

szabatosság valamely közepszerü nehézségü feladványnak franczia vagy angol nyelvre írásban való lefordításában;

c) a latin nyelvből:

biztosság és gyakorlottság a római, s főképen prózai írók (Caesar, Livius, Cicero, Tacitus) műveinek lefordításában, a latin nyelv pontosabb nyelvtani ismeretének alapján;

a római irodalomnak, s legkitünőbb jelenségeinek ismerete;

szabatosság a latin nyelv írásbeli használatában valamely prózai műnek latin nyelvre való fordítása mellett.

B) A földrajzból:

a mennyiségtani földrajz elemeinek ismerete;

Europa helyi és politikai földrajzának, s különösen az osztrák-magyar monarchia földrajzi viszonyainak ismerete;

tájékozottság a többi világrészek fontosabb földrajzi viszonyai körül;

emlékezet utáni vázlatos rajzok, az európai államok alakjáról, a nagyobb folyók útjáról, a hegységek főirányairól, s a legnevezetesebb helyek fekvéséről.

C) A történelemből:

a világtörténet főbb eseményeinek pragmaticai összefüggések szerint való ismerete, kivált az újabb és legújabb korban;

a művelődés történetének áttekintő ismerete;

Magyarország és Ausztria történetének alaposabb ismerete.

D) A Természetről:

az állat- és növény-csoportok áttekintő (rendszeres) ismerete, az ezekre vonatkozó bonczati, élettani és alaktani legfontosabb adatok és tények ismeretének alapján;

a kiválóbb ásványok alakjainak és tulajdonságainak, ugyszintén a földtan köréből a legjelentékenyebb adatoknak ismerete.

E) A természettanból:

a legnevezetesebb természeti tűnemények értése, s különösen a tapasztalati résznek világos felfogása; a mennyiségtani bizonyítás csak azon terjedelemben, a mennyiben ahhoz az elemi ismeretek is elégségesek.

F) A vegytanból:

a vegytani törvények értése:

a legnevezetesebb vegytani elemeknek, s azok vegyületeinek és lelhelyeinek, ugyszintén a természet és az ipar szempontjából való jelentékenységének ismerete.

G) A mennyiségtanból:

az egész elemi mennyiségtannak alapos ismerete és gyakorlottság annak alkalmazásában; jelesen

a) számtan, és betűszámtan, ideértve a másod foku egyenleteket egy ismeretlennel s az első foku számtani és a mértani haladványokat;

b) mértan, és pedig sík-mértan, tömörmértan, sík-háromszöglet, s a kúpszeletek főtulajdonságai;

c) vetülettan, és annak alkalmazása az árnyéktanra.

A mennyiségtani vizsgálat írásbeli és szóbeli; az írásbeli vizsgálta azonban csak a gyakorlati részre terjed ki.

Ha a t. érdekeltek az említett feltételeket az intézetünkben feldolgozott tananyaggal összehasonlítják, könnyen azon meggyőződésre jutnak, hogy egy tanuló, ki a polgári iskola hat osztályát megfelelő szorgalommal elvégezte mindezen követelményeknek eleget tehet és az egy évi önkéntesi kedvezményben részesülhet.

III.

Az intézet jóltevői.

A nm. vallás és közokt. ministerium, a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanusító tanulók jutalmazására, 5 db. jutalomkönyvet ajándékozott.

Méltóságos Ürményi József főispán ur a polgári iskolának 6 db. kitűnő francia rajzmintát ajándékozott.

Főtisztelendő Tallián Ede zágrábi kanonok ur 1000 frtos alapítványa kamataiból két kitűnő és jóviseletű növendék részesítettettségében.

A tek. városi hatóság 63 tanulót tandíjmentességben részesített és 54 tanulót a szükséges iskolakönyvekkel ellátott.

A helybeli takarékpénztár tek. választmánya ezen évben is intézetünk szegényebb tanulóit közt kiosztandó tankönyvekre 45 forintot utalványozni kegyeskedett.

A Franklin könyvkiadó társulat, valamint Aigner Lajos, Győrffy János és Fischel Fülöp urak több drb. könyvvel járultak a könyvtár gyarapításához.

Tek. Ebenspanger Lipót iskolaszéki tag ur egy körmőcezi aranyat a számtanban legjobbnak elismert tanulónak jutalmazására ajándékozott.

Az iskolai növendékek adakozásaiból egy 16 frt. értékű viola szereztetett be.

Említendő itt még a tanulók által gyűjtött érmek és pénzek.

A mint a fentebbi kimutatásból kitűnik, tanintézetünk a jelen évben is számos adományokban részesült. Ezen szives adományokért nemeslelkű pártfogóinknak legőszintébb hálámat azon forró óhajjással van szerencsém nyilvánítani, miszerint további pártolásukkal intézetünket tovább is támogatni sziveskedjenek.

IV.

Felsőbb rendeletek.

1. Vallás- és közokt. m. kir. minist. okt. 25466. sz. Zánkay Zsigmond segédtanárnak ideiglenes megerősítése tudtul adatik.

2. Vallás- és közokt. m. kir. minist. sept. 14. 18401. sz. A nyilvánossági joggal felruházott polgári fi- és kereskedelmi iskolákban a tanulmányi előmenetel jelzésére a középiskolai rendtartás 45. §-sa vétessék irányadóul, mely az általános osztályozás és a számszerinti sorozás megszüntetésével a tanulmányi előmenetel jelzésére „jeles- jó- elégséges- és elégtelen“ fokozatokat alkalmazza.

3. Vallás- és közokt. m. kir. minist. 1876. okt. 29. 25570. sz. Hoffmann Mór, Schmidt Károly tanári s Morgenbesser János igazgatói minőségben állomásaikon végleg megerősítettek.

4. Vallás- és közokt. m. kir. minist. okt. 17. 24760. sz. A tantestület minősítvényi táblázata beküldendő.

5. Vallás- és közokt. m. kir. minist. sept. 28. 21056. sz. A karánsebesi, titeli és pancsovai polgári fiiskolák 5. 6. 7. és 8-ik osztályainak tanítványai, nemkülönben az ország többi polgári fiiskolák 1. 2. 3. és 4-ik osztályainak tanítványai azon esetben, ha a középtanoda folytatólagos 2. 3. vagy 4-ik osztályába akarnak lépni, azt akadálytalanul tehetik, ha a latin, esetleg francia nyelvből szükségesnek mutatóköz fölvételi vizsgálatot leteszik; ezen vizsgálatnak azonban nem kell a megelőző középtanodai tananyagot kívül az előbbi osztályokéra visszaterjedni. Egyéb itt meg nem érintett esetekre nézve, a „gymnasiumi rendtartás“ 6. §-ának c.) pontja a polgári iskolai tanulókra is alkalmazandó, mely szerint a gymnasiumi felsőbb osztályokba való felvétel az előtti osztályokról legalább elsőrendű bizonyítványtól tételeztetik fel.

6. Vallás- és közokt. m. kir. minist. márcz. 25 7483. sz. Rendelet, mely szerint vasuti gyakornokokul a polgári iskolát jó sikerrel végzett növendékek is felvétetnek.

V.

A polgári iskola oktatás terve 1876|7-ben.

I. osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
1.	Hít- és erkölcsstan.		2.		A polgári iskolák a népoktatási törvény 67. §. értelmében felekezeti színezetnélküli iskolák, minélfogva e törvény 58. §-a szerint, a hit- és erkölcsstan tanításáról, a vallás felekezetek tartóván gondoskodni, e tantárgy osztályok szerinti felosztásának és terjedelmének meghatározása a felekezeti hatóságok jogköréhez tartozik.
2.	Magyar nyelv.	Gyulai Béla Magyar nyelvtana. Bodnár Iványi Olvasókönyv I. rész.	3.	Zánkay Zsigmond	A szókról általában. A főnév; nemei, képzése számalakjai, birtokragozása; viszonyszók. A melléknév és jelző, A névmás és annak nemei. A számnév. Az egyszerű bővített mondat.
3.	Német nyelv.	Ney Ferenc Német nyelvtana. Jausz G. Deutsches Lesebuch. I. rész.	2.	Zánkay Zsigmond	Személyes névmás, határozott és határozatlan nemszócska, mutató és kérdő névmás ejtegetése, a gyöngé hajlításu igék-nél a jelentő mód jelen idejének egyes számu alkottatása; a főnevek nemei.
4.	Számtan.	Mauritz Rezső I. rész.	3.	Rosenblith Lajos	Mennyiségtani előfogalmak. A szám. A négy alapmivelet egész, tizedes- és közösleges tört számokkal. A közösleges törtnek átváltoztatása tizedes törtre és viszont. A hazai mértékek ismertetése a számtani miveletekkel kapcsolatban.
5.	Mértan.	Mocnik I. rész.	2.	Zánkay Zsigmond	A mértan fogalma. Egyenes vonalok. A szögek nemei és tulajdonságai; háromszögek; alakjai és főbb tételeinek bizonyítása, a négy egybevágási eset, mértani alakítások.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
6.	Mértani rajz.	Krisz Ferenc Szemléleti mértana	4.	Schultz Károly	Testek; területek; vonalok, pontok és ezeknek összefüggése; egyenes és görbe vonalok; lapos és görbe területek; szögletes és gömbölyű testek.
7.	Földrajz.	Hunfalvy János Földrajz.	2.	Schmidt Károly	Magyarország és az ausztriai birodalom általános áttekintése, különös tekintettel mindkét birodalom természeti földrajzára.
8.	Természetrajz.	Kriesch János a természetrájz elemei.	2.	Zánkay Zsigmond	Az emlősök és madarak osztályaiából az általános alapjellellemmel bíró olyan állatok, melyeknek ismertető jegyeik élénken elő tüntetik az egyes csoportok jellemét. A virány virágos növényeinek rendjeiből olyan növények, melyek az ember életével szorosabb összeköttetésben vannak.
9	Szépíráás.		2.	Schultz Károly	Magyar és német betűk begyakorlása ütenymód és előiratok szerint.
10	Testgyakorlatok.		2.	Pongrácz Adolf	Szabad és rendgyakorlatok, kezdő gyakorlatok (többnyire függő eszközökön) kengyelhinta, mászás, nyújtó, bak és az ugrás külön nemei.
11	É n e k	Goll J. és Halász Gy. Énektana.	2.	Berecz Imre	Bevezetésül, hogy a zene, mint művészet minő hatással van az emberi kedélyre. Az énektan elemei, u. m. vonalrendszer, kulcs- és hangjegy ismeret. A hangjegyek és szünjelek értéke. A zene 7 főhangjainak elhelyezése a vonalrendszeren, A felemelő, leszállító és feloldó jegyekről. A felemelés és leszállítás következtében támadt mellékhangok helyzete és elnevezése, s az ezzel párhuzamban álló u. n. cserélt hangok megismertesése. Általános tárgyalása a dur és moll hangnemek közti különbségnek. A c dur hangnem bővebb ismertetése, különös tekintettel az egyes hangköztávolságok tekintetével az egy hangköztávolságok úgy szó mint éneklés általi eltalálására, s az erre vonatkozó számos gyakorlati példák hozzáadásával. Gyakoroltattak ezen kívül a hangjegyírás és olvasásban, valamint a gyakorlat terén a könnyebb irányu homophon dalok egy és két hangu éneklésében.

II. osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Eloádo tanár	Bevégzett tananyag.
1	Hit- és erkölestan.		2		Lásd I. osztály.
2	Magyar nyelv	Gyulai Béla magyar nyelvtana Bodnár Iványi olvasókönyv I. rész.	3	Zánkay Zsigmond	Az első osztályban tanultak ismétlése után az ige nevei, képzése, ragozása, módjai, idő, szám, személy; a kötszók, határozó és kiegészítő; az indulatszó nevei; a helyes írás.
3	Német nyelv	Ney Ferenc német nyelvtana Jausz G. Deutsches Lesebuch I. rész.	2	Hoffmann Mór	Esetek; „van“ ige; birtokrag, gyöngé ejtegetés, erős ejtegetés; tulajdonnevek ejtegetés; visszahozó névmás, birtokos névmás, személyes névmás; melléknevek fokozása. Fordítási gyakorlatok 17—33. Két hetenkint egy iskolai és egy házi gyakorlat.
4	Számтан	Novák Sándor kereskedelmi számtana I. rész.	3	Rosenblüh Lajos	Ismétlés. Idegen államok mértékeinek ismertetése. Szétbontás. Összevonás. Négy alapszint az idegen államok mértékeivel. Arány. Aránylat. Egyszerű és összetett hármasszabály.
5	Mértan	Mocnik I. rész.	2	Zánkay Zsigmond	Négyszögek; ezek szögei, nevei, alakítása, sokszögek; ezek szögei és nevei. Négyzetre emelés, négyzet gyökvonás. Egyenes vonalú idomok nagyságának meghatározása, u. m. a négyzet, derékszögű négyszög, ferdeszögű egyenközöny, háromszög, ferdegy, ferdegyded, szabályos és szabálytalan sokszög területe. Pythagorasi tétel.
6	Mértani rajz	Krisz Ferenc szemléleti mértana II. rész.	2	Schultz Károly	A vonalrajz folytatása, összhangzatban tartva a II. osztályban tanított mértani alaktannal.
7	Földrajz	Schwicker J. II. földrajza	2	Schmidt Károly	Europa természeti földrajza s országainak általános áttekintése, valamint a föld többi részei legáltalánosabb átnézete.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
8	Természetrajz	Kriesch János a természetrajz elemei	2	Zánkay Zsigmond	A legfontosabb és az életben gyakran használtatni szokott ásványok. A már ismert növények rendbe szedettek; ennek megtörténte után a növények külső szer-vei tanítottak.
9	Szabadkézi rajz		2	Schultz Károly	Távlati rajzolás legalsóbb elemei. Forgás által alakult fölületek lerajzolása. Tájértel-velés; szabadkézi rajzolás kiváló tekin-tettel a virágok, diszitmények és emberi alakok részleteire.
10	Szépírás		2	Schultz Károly	Az első osztályban végzetek nagyobb-körü ismétlése, iroda betük- és írásgya-korlatok.
11	Testgya-korlatok		2	Pongrácz Adolf.	Az I. osztály gyakorlatainak folytatása, szabad gyakorlatok botokkal, kettős ren-dek képzése és menetek, a függ és tám-eszközökön első foku gyakorlatok.
12	É n e k	Az előadó tanár jegyzetei	2	Berecz Imre	A múlt évi elméleti rész ismétlése és újbóli begyakorlása után az összes dur hangnemek megismertetése tárgyaltatott. A hangközők távolságának ugy számokkali megnevezése, valamint éneklés általi elta-lálásában is gyakoroltattak. Végre az el-méleti résznek tárgyát képezte az ösz-hangzattan rövid vázlatja; különösen pe-dig a szokottabb dur és moll öszhangza-tok mikénti keletkezése és azok mind a három fekvésbeni megismertetése. Gy-a-koroltattak ezen kívül a könnyebb irányu két-hangu dalok éneklésében, különféle ze-neszerzők műveiből átdolgozva.

III. osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
1	Hít- és erkölcsstan		2		Lásd I. osztály
2	Magyar nyelv	Gyulai Béla Magyar nyelvtana Bodnár Iványi Olvasókönyv II. rész.	2	Zánkay Zsigmond	A szótan, tö- és bővített mondat ismételése után az összetett mondat nemei u. m. összevont, mellé- és alárendelt, idézési mondat és az azokban előforduló írásjelek használata. Mondatcsoport. Egyenes és fordított szórend. Körmondat gyakorlata és elmélete.
3	Német nyelv	Ney Ferenc Német nyelvtana Jausz G. Deutsches Lesebuch H. rész	3	Hoffmann Mór	Erős ejtegetés alakjai; „nál-, nél“ rag; tulajdonnevek ejtegetése; birtok és birtokos; visszahozó névmás, személyes névmás, mellénevek fokozása; fokozási kivételek; mellénevek ejtegetése; állitmányos melléknév; sarkszámok, rendszámok, „van és vannak“. Fordítási gyakorlatok 25—40. Két heteukint egy iskolai és egyházi gyakorlat.
4	Számtan	Mauritz Rezső II. rész.	2	Rosenblüh Lajos	Ismétlés, Társaságszabály. Arányos osztás. Elegyítés számolás. Középszám. Helybeli és idegen váltó leszámítolása.
5	Mértan	Mocnik II. rész.	2	Zánkay Zsigmond	A kör. Ivek, körszeletek, középponti szögek. Hurok, körületi szögek, körmetszettek. Metszők és érintők. A körök fekvése egymásra nézve. Egyenes-vonalu idomok a körben és körön kívül. A kör kerülete és területe.
6	Mértani rajz	Hieser Szabóky Rajzoló mértan	1	Schultz Károly	A körről és a körből alakítható s a körbeirott ábrákról. A síkmérések egyenes oldalú térrajzai.
7	Földrajz	Schwicker I. H. Földrajza	2	Schmidt Károly	Europa rövid ismételése mellett, Azsia, Afrika, Amerika, Ausztralia rövid földrajza. — A mértani földrajz alapvonalai és földabroszok készítése.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
8	Történelem	Schwicker I. H. Történelme	2	Schmidt Károly	Magyarország történelme,
9	Természettan	Pap János Természettan-jegyzete	2	Morgenbesser János	Téli hónapokban tanított az emberi test boncz- és élettana röviden; erre a gerinczes és gerincztelen állatok osztályainak jellemzése és a hazánkban levőknek elterjedése. Tavasz hónapokban az egy és kétszikű növénycsaládok jellemzése s a nyíltmagvuk.
10	Természettan	Schubert Károly Természettana	2	Morgenbesser János	A víz; a légnemű testek, az egyoldalú levegőnyomás által okozott tünetek; a hang; a hő és annak hatásai, a világosság tünetei; a delejes erő; a villámosság és annak tünetei; az egyszerűbb kísérletek bemutatása és ezekből a természeti tünetek törvényeinek magyarázása.
11	Szabadkézi rajz		2	Schultz Károly	Folytatása az ékitmények és fejek körrajzának; különösen az iparra vonatkozó rajzok, az árnyékolás kezdete.
12	Spéírás		2	Schultz Károly	Folyó írásban gyakorlás és betűk díszítése.
13	Testgyakorlat		2	Pongrácz Adolf	A II. osztály gyakorlatainak folytatása, szabadgyakorlatok bot- és kézlökkel, könnyebb katonai rendgyakorlatok az eszközökön; kezdő másodfokú gyakorlatok.
14	Ének	Az előadó tanár jegyzetei	2	Berecz Imre	Lásd H. osztály.

IV. osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
1	Hit- és erkölcsstan		2		Lásd I. Osztály.
2	Magyar nyelv	Névy Gyakorlati irálytan I. rész. Bodnár Iványi Olvasókönyv II. rész	2	Hoffmann Mór	Az irálytan elméletének alapvonalai. A gyakorlati irálytan tüzetesen. Az okiratok. Az előadás gyakorlására elbeszélői, lantos, románcz, ballada, költői rövidebb és könynyebb szónoklati darabok olvastatása. Írásbeli gyakorlatokul okiratok, kisebb elbeszélések készítettése. Hetenkint egy írásbeli gyakorlat.
3	Német nyelv	Ney Ferenc Német nélvtna Jausz G. Deutsches Lesebuch II. rész.	3	Hoffmann Mór	Az igék jelen, félmult, mult, régmult, jövő ideje, határozatlan, parancsoló módja; a ható- és tétető igék ragozása; összetett igék, határozatlan idom „zu“ előszóval; a viszonzyszókról. Fordítási gyakorlatok 48—58. Két hetenkint egy iskolai és egy házi gyakorlat.
4	Számstan	Mauritz Rezső II. rész	2	Rosenblüh Lajos	Arany- és ezüstről szóló számolások. Az érem és pénz magsúlya, összes súlya, finomsága. Az állam- és értékpapírok számítása. Összetett kamatszámítás tisztán elemi módon.
5	Mértan	Mocnik II. rész	2	Rosenblüh Lajos	Köbre emelés, köbgyökvonás. A koczka, hasáb, henger, gula és kup fölüllete és köbe. A tértan, tértani gyakorlati mérések, a térfogat kiszámítása.
6	Mértani rajz	Hieser-Szabóky Ábrázoló mértana	1	Schultz Károly	Az ábrázoló mértan elemei. Egyszerű építészeti rajzgyakorlatok; épülettervek másolása.
7	Történelem	Neumann Soma Világtörténelme	2	Schmidt Károly	A világtörténelemből az ó-kor különös tekintettel a műveltség fejlődésére.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
8	Természetrajz	Pap János Természetrajza Dapsy és Credner Geológiája	2	Morgenbesser János	Téli hónapokban tanítottak az életet közelebbről érdeklő és az iparban használtatni szokott ásványok, tekintettel azoknak alaki, természettani és vegytani tulajdonságaikra. A nevezetesebb szikla- és földfajok, a földtörténetével egybekötve. Tavaszi hónapokban a virágtalan növény-családok jellemzése és a növények meghatározása.
9	Vegytan	Sajóhelyi Frigyes Vegyтана	4	Morgenbesser János	A szervetlen és szerves vegytan alapvonalai, a fontosabb elemek és ezek kiváló vegyületeinek ismertetése, kísérleti uton, a mezei gazdaságra és az iparra alkalmazva.
10	Szabatkézi rajz		2	Schultz Károly	Tanulmányfejek, lapos és domboru minták szerint. Ékitmények, vonaltávlati rajzok és különféle szakba vágó műipari rajzok utánzásai.
11	Testgyakorlatok.		2	Pongrácz Adolf	A szabad gyakorlatok különféle nemei; az ugrás különféle nemei; a függési és támaszkodási gyakorlatok és ezeken kívül a tisztán katonai test- és fegyvergyakorlatok.
12	É n e k	Az előadó tanár jegyzetei.	2	Berecz Imre	Ez idei tanévben a IV. V. és VI. osztálybeliek együtt gyakoroltattak az éneklésben. Az összes dur és moll hangnemek. Valamely adott alapzöngése, hármás öszhangzatot építeni mind a három helyzetben. A zene-történelemből egyes kiváló epizódok, a jelen korban élő nevezetesebb zeneirók részben életrajzai, részben zeneészet teréni működésük iránya, különösen Liszt, Erkel, Wagner és több mások, mint valóságos reformatorok a zene irodalomban. Négyszólamu choralok, dalműi kivonatok, kisebb s nagyobb keretű önálló művek.

V osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
1	Hit- és erkölcstan		1		Lásd I. Osztály
2	Magyar nyelv	Névy, Gyakorlati irálytan II. rész Névy, Irodalomtörténete és olvasókönyve.	2	Hoffmann Mór	Az ügyiratok elmélete. A különféle beadványok és hirdetémenyek. Az ujabbkori irodalom története. Előadás gyakorlásául ujabbkori költők és írók műveinek felolvasatása. Egyes költői művek széptani fejtegetése a költői irály és műfajok megértése céljából. Fogalmazási gyakorlatok; ügyiratok, leírások és elbeszélések készítése. Két hetenkint egy írásbeli dolgozat.
3	Német nyelv	Szemák Mondattana I. rész Jausz G. Deutsches Lesebuch III. rész	4	Hoffmann Mór	A nyelvvalaktana ismétlése után a nyelv rendszeres mondattana: a mondattan fogalma és részei; alany, állítmány, jelző, kiegészítő, határozó. A mondat nemei. A beszédrészek használata a mondatban. Esettan. Igék sajátító-, tulajdonító- és tárgyessettel. Előljárók. Igeidők és igemódok. Az ige mint állítmány. Melléknév, névmás, indulatszók, határozók, kötszók. Fordítási gyakorlatok. Hetenkint egy írásbeli dolgozat.
4	Számítan	Weninger Vincze Politikai számítana	2	Rosenblüh Lajos	Kamatos-kamat matematikai alapon. A szorszámolás. Első fokú egyenletek egy és két ismeretlennel.
5	Mértan	Mocnik II. rész	2	Rosenblüh Lajos	A teke fölülete és köbe. Szabálytalan testek mérése. A sík és a térítan ismétlése, térrajzok készítése és a területek kiszámítása.
6	Mértani rajz	Hieser- Szaboky Ábrázoló mértana	2	Schultz Károly	Épületi-, tér- és homlokrajzok készítése. A pontok, egyenesek és síkok ábrázolása a vetületi lapokon. A pont, az egyenes vonal és a lap egymáshozí viszonylatukban. Testek ábrázolása; gúla, hasáb, henger, kup, teke, áthatások, érintési lapok.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
7	Történelem	Neumann Soma Világtörténelme.	4	Schmidt Károly	Az ó-, közép és ujkori történetek nevezetesebb korszakai időrendben. A korszakokat jellemző és feltüntető földabroszok használásával és földrajzi felvilágosításokkal.
8	Statistika.	Hunfalvy J. Statistikája.	2	Schmidt Károly	A statistika főbb vonalai a magyar birodalom területéről, természeti minőségéről, termékeiről, népessége viszonyairól; a nép anyagi, szellemi és erkölcsi közmíveltségéről, az államháztartásról és hadierőről, egybevetve mindezeket az európai nevezetesebb államokkal, a lehető legvilágosabb rövidséggel.
9	Természettan	Greguss Gyula Természettana	3	Morgenbesser János	A testek általános és eltérő tulajdonságai. A természet általános törvényei a kísérleteken szerzett tapasztalatokból levonattak. Az eröműtanból az egyensúly-, mozgás- és nyugvástán, különösen a géptan.
10	Könyvviteltan	Karner-Novák Könyvviteltana	2	Zánkay Zsigmond	Az egyszerű és kettős könyvvitel alapvonalai. Pénztárkönyv, előkönyv, főkönyv, napló, árukönyv számlakönyv. Értékpapírok könyve, árverési könyv, leltárkönyv. A könyvek bezárása és a mérleg készítés.
11	Szabadkézi rajz.		1	Schultz Károly	A távlat és az árnyékolás elemei, alkalmazva az eddig rajzolt ábrákra és tárgyakra. — Ódon minták szerinti gyakorlatok. Műipari ékitmények.
12	Testgyakorlatok		2	Pongrácz Adolf	Lásd IV. osztály.
13	Ének	Az előadó tanár jegyzetei	2	Berecz Imre	Lásd IV. osztály.

VI. osztály.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
1	Hít- és erkölcsstan		1		Lásd I. Osztály.
2	Magyar nyelv	Névy Irálytana H. rész Névy Irodalomtörténete és olvasókönyve	2	Hoffmann Mór	A középkori és régebbi irodalom történetének rövid áttekintése. A kereskedelmi levelek elmélete. Előadás gyakorlásául szónoki és költői remekírók válogatott darabjainak felolvastatása, a könyv nélkül megtanultak elszavaltatása. Fogalmazási gyakorlásául üzleti levelek és szónoki darabok iratása. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.
3	Német nyelv	Szemák Mondattana II. rész. Jausz G. Deutsches Lesebuch III. rész	3	Hoffmann Mór	Osszetett mondatok; összerendelt és alárendelt mondatok. Ellentétes, okadó és következtető mondatok. A mellékmondatok különféle nemei; a mellékmondatok megrövidítése. Szórendi szabályok. Fordítások a mondattannal kapcsolatos olvasókönyvből. Hetenként egy írásbeli dolgozat.
4	Számítan	Weninger Vincze Politikai szám-tana	2	Rosenblüh Lajos	Számítási- és mértani haladvány. Évi betét- és évjáradék számítás. Törlesztési számítások. Pénzügyintézetek és a jegybank ismertetése. Kapcsolásban.
5	Mértan	Mocnik II. rész.	2	Rosenblüh Lajos	A lejtmerések, alkalmazva a közéletben előforduló esetekre, mint p. o. a felszíni mérés- és alagsövezésre, mocsárok kiszáritására összekötve a helyzeti rajzok készítésével.
6	Mértani rajz	Ilieser-Szabóky Ábrázoló mértan	2	Schultz Károly	Az árnytan, távlatlan és építményrajzok.
7	Történelem	Horváth Mihály Nagyobb kézikönyve	3	Schmidt Károly	Magyarország összefüggő története.

Folyó-szám	Tantárgy	Tankönyv	Heti óra-szám	Előadó tanár	Bevégzett tananyag.
8	Könyvitel-tan	Karner-Novák könyviteltana	2	Zánkay Zsigmond	Lásd V. osztály.
9	Természettan	Greguss Gyula Természettana	2	Morgenbesser János	A rezgések tanából: a hang, a hő, fény, delejesség, villamosság és a légkör tüne-ményei.
10	Ipartan	Az előadó tanár jegyzetei.	2	Morgenbesser János	A gőzgép ; a szerszám gépek. A nyers-anyagok feldolgozása. A természeti erők felhasználása. Az acéltollgyártás, az óra-gyártás, a papirosgyártás. Az ipari és élet-tani jelentőségű szervesvegyeknek ismer-tetése.
11	Jogismeret	Mártonfy Márton Magyar alkot-mánytana és az abban foglalt pol-gári jogok és kötelességek.	2	Schmidt Károly	Az ország közjoga; a magyar birodalom szerkezetéről, alkotmányáról, népképvise-letéről, kormányáról és kormányzásáról. A magánjogból az anyagi részből: az örökösödési, telekkönyvi jog fővonalai; az anyagi büntető jog. — A váltójog és a csődtörvény főbb vonalai.
12	Szabadkézi rajz		1	Schultz Károly	Az előbbieket folytatva egész domború öntvények utáni rajzolás.
13	Testgya-korlatok		2	Pongrácz Adolf	Lásd IV. osztály.
14	Ének	Az előadó tanár jegyzetei	2	Berecz Imre	Lásd IV. osztály.

VI.

A tanári kar és működésének kimutatása.

1. **Morgenbesser János** igazgató; polg. iskolákra képesített tan., a magy. kir. természettudományi társulat rendes tagja, a n.-kanizsai iskolaszék tagja, a vegyt. labor., a termény- és természettani szertár őre, tanította a természettant a III., V. és VI., a természetrajzot a III. és IV., a vegytant a IV. és az ipartant a VI. osztályban. H. ó. 17.

2. **Berecz Imre** zene- és énekre képesített tan., a III. osztály főnöke; a soproni „ifjúsági zene-egylet“ tiszteletbeli alelnöke, a n.-kanizsai „városi dalárda“ II-od karnagya, tanította az éneket és zenét minden osztályban. H. ó. 6.

3. **Hoffmann Mór** rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., a II. oszt. főnöke; a zalamegyei ált. tanítótestület első alelnöke, tantesületi értekezleti jegyző, tanította a magyar irálytant és irodalmat a IV., V. és VI., a német nyelvet a II., III., IV., V. és VI. osztályban H. ó. 21*.

4. **Pongrácz Adolf** tornára képesített tan., tanította a tornászatot minden osztályban. H. ó. 6.

5. **Rosenblüh Lajos** rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., a VI. oszt. főnöke; a zalamegyei ált. tanítótestület választmányi tagja, a n.-kanizsai polg. egylet titkára, a polg. iskolai takarékpénztár pénztárnoka, tanította a számtant minden, a mértant a IV. V. és VI. osztályban. H. ó. 20.

6. **Schmidt Károly** rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., a IV. oszt. főnöke; a zalamegyei ált. tanítótestület elnöke, a tanári és ifjúsági könyvtár őre. tanította a földrajzot az I. II. és III., a történelmet a III., IV., V. és VI., a statisztikát az V. és alkotmánytant a VI. osztályban H. ó. 21.

7. **Schultz Károly** a rajz rendes tanára, az V. oszt. főnöke, tanította a rajzot minden, a szépírást az I., II. és III. osztályban. H. ó. 26.

8. **Zánkay Zsigmond** segédtanár, polg. iskolákra képesített tan., az I. oszt. főnöke; a zalamegyei ált. tanítótestület aljegyzője, tanította a magyar nyelvet az I., II., III., a mértant az I., II., III., a természetrajzot az I. II., a német nyelvet az I. és a könyvviteltant az V. és VI. osztályban H. ó. 22.

Hitoktatók:**

9. **Nith Norbert**, ferenczrendi atya.
10. **Szilvágyi Gyula**, evang. lelkész.

* Ez évben a következő munkát írta: „A nemzetiség és nemzeti nyelv;“ hazafias elmélkedések.

** A mőz. vallásu tanulóink a n.-kanizsai izraelita iskola egyes osztályaiban felosztva, nyertek a vallástanban oktatást.

VII.
Az ifjúság érdemsorozata az 1876/7. tanév végén.
I. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Mértan	Természetrajz	Mért. rajz	Szépírás	Tornaszat	Ének	Szorgalom	Magavi-selet
Ballia Győző	jel	jó	jó	jel	jel	jó	jó	jel	jel	elég	jel	dics	jó
Bartos Géza	jel	elég	elég	jel	elég	elég	jó	elég	jó	elég	elég	vált	jó
Benczekovics Ján. ism.				k	i	m	a	r	a	d	t		
Berger Albert	elég	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	elég	jel	erny	jó
5. Berger Lajos				k	i	m	a	r	a	d	t		
Bergincz János	jó	jel	jel	jel	jel	elég	jó	jó	jel	elég	jó	dics.	jó
Bicza János	jó	elég	elég	jó	jó	elég	elég	elég	jó	jó	jó	vált	jó
Boár Jenő	elég	elég	jó	jó	jel	jó	jó	jel	jel	jó	elég	vált	jó
Czach Frigyes	jel	elég	elég	jó	elég	jó	jó	jel	jel	elég	jel	vált	jó
10. Eisinger Ignác	jó	jó	jó	jó	jel	jó	jó	jó	jó	elég	elég	vált	jó
Feuchtenberger K. ism.	jel	elég	elég	jó	jó	elég	jó	elég	elég	elég	elég	vált	jó
Fried Henrik	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	jó	elég	jó	dics	jó
Gross Vilmos	elég	elégt	elégt	elégt	elég	elég	elégt	elégt	elégt	elég	elég	hany	szab
Haász József	elég	elég	elég	elég	elég	elég	jó	jó	jó	elég	jó	vált	jó
15. Hamburger János	elégt	elég	elég	jó	elég	elég	jó	elég	elég	elég	jó	vált	jó
Hamvay Sándor	jó	jó	jó	jel	jel	jel	jó	jel	jel	elég	jel	dics	jó
Horváth Ferencz	jel	jó	jó	jó	jel	jó	jel	jó	jó	jó	jó	vált	jó
Kassay Árpád	elég	elég	elégt	elégt	elég	elégt	jó	elégt	elégt	elég	elégt	hany	szab
Kassay Géza	elég	elég	elégt	elégt	elégt	elégt	elégt	elégt	elégt	elég	elégt	hany	szab
20. Kommer Károly				k	i	m	a	r	a	d	t		

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Mértan	Természetrajz	Mért. rajz	Szépírás	Tornaszat	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Krausz József	elég	jel	jel	jó	jel	elég	jó	elég	jó	elég	jó	vált.	jó
Krausz Miksa	jó	jó	jó	elég	elég	jó	elég	elég	elég	jó	elég	vált	jó
Kremsier Gyula	elég	elég	jó	elégt	elég	elég	jó	elég	jel	elég	elég	hany	szab
25. Kulhanek Károly	jó	elégt	elégt	elégt	elég	elégt	elég	elégt	elégt	jó	elégt	hany	jó
Kunzerics Kár.	jó	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	jel	vált	szab
Kurcz Kár.	jel	jel	jel	jó	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jó	dics	jó
Kurtnecker Ferencz	jó	jó	jó	elég	jó	elég	jel	elég	elég	jó	elég	vált	jó
László Lajos	jel	jó	jó	elég	jó	jó	elég	jó	jó	jó	jel	vált	jó
30. Liszt Kálmán	jó	elég	elég	jó	jó	jó	jó	jel	jel	jel	jó	jó	jó
Löwensohn Lajos	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	erny.	jó
Löwi Ignác				k	i	m	a	r	a	d	t		
Moger Károly	jó	elég	elég	jó	jó	elég	jó	jó	elég	jó	jó	vált	jó
Nagy József	jel	jó	jó	jó	jó	jel	jel	jó	jó	jó	jó	vált	jó
35. Neumann Samu	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	elég	jó	dics	jó
Noticz Ferencz	jel	jel	elég	jel	jel	jó	jel	jó	jó	elég	jel	dics	jó
Paller János	jó	elég	elég	elég	jel	elég	jó	jó	jel	elég	jó	vált	jó
Perger János				k	i	m	a	r	a	d	t		
Petrics Károly	elég	elég	elég	elég	jó	elég	elég	elég	jel	jel	elég	vált	jó
40. Raffay Károly	jó	elég	elég	elég	elég	elég	jó	elég	jó	jó	elég	vált	jó
Rathmann End.	jel	jó	jó	jel	jel	jel	jó	jó	jel	jó	jó	dics	jó
Rózsás József				k	i	m	a	r	a	a	t		
Schlesinger Mór	jó	jel	jó	jó	jel	jó	jó	jó	jó	elég	jó	vált	jó
Simon Ferencz	jel	jó	jó	jel	jel	jó	jel	jel	jó	jó	jel	dics	jó
45. Spitzer Béla	jel	elég	elég	jel	jel	elég	jel	jó	jel	jó	jel	vált	jó
Szabó István	elég	elég	elég	elég	elégt	elég	jó	elég	elég	elég	jó	hany	szab
Szalai István	elég	elég	elégt	elég	jó	elég	jó	elég	jó	jó	jó	vált	szab

		k i m a r a d t													
Szalóki Imre		elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	elég	jó	elég	jó	vált	szab	
50. Szikora Alajos		jel	elég	jó	elégt	elégt	elég	elég	elég	jel	jó	elég	hany	szab	
Szondi László		jel	jó	elég	jel	jel	elég	jel	jó	jel	jó	jó	vált	jó	
Takács Péter		elég	elég	jó	elégt	elégt	elég	jó	elégt	elégt	jó	elég	hany	szab	
Veinovics Nán.		jó	jó	elég	elég	jó	elég	elég	elég	elég	elég	elég	vált	szab	
Weinhoffer Nán.		jel	jó	jó	jel	jel	elég	jó	jó	jel	jó	elég	vált	jó	
55. Weiss József		jó	jó	elég	elég	elég	elég	jel	elég	elég	elég	jó	vált	jó	
Werner Konr.		elégt	elég	elégt	elégt	jó	elégt	elégt	elégt	elégt	jó	elég	hany	szab	
Zákonyi Bold.		elég	elégt	elégt	elégt	elégt	elégt	elégt	elég	elég	elég	jó	hany	szab	

II. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Mértan	Termé- szetrajz	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Szépíráás	Tornászát	Ének	Szorgalom	Magavi- selet
Ángyán Sánd.	jó	elég	elég	jó	jó	jel	elég	elég	elég	elég	jó	elég	vált	szab
Armuth Béla				k	i	m	a	r	a	d	t			
Czápáry Pál	elég	elég	elég	elégt	elég	elég	elég	elég	elég	elég	elég	elégt	hany	jó
Czigler Károly	elég	elég	jó	elég	elég	jó	elégt	elég	jó	jó	elég	elégt	hany	jó
5. Czvetkó István	jó	elég	elégt	elég	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	jel	hany	szab
Csillag Árpád				k	i	m	a	r	a	d	t			
Friedländer Zs.	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jel	elég	jó	erny	jó
Gizerics Flórian	elég	jó	jel	elég	jó	jel	elég	elég	elég	elég	elég	elég	vált	jó
Hikádi István	jó	jó	jó	jel	jó	jó	elég	jó	elég	jó	elég	elég	dics	jó
10. Horváth Kál.	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	elég	elég	jó	elég	elégt	vált	szab
Horváth Nán.	elég	elég	elég	elég	elég	elég	elég	elég	jó	elég	elég	elég	vált	szab
Istvánfy Ist.	elég	elégt	elég	elégt	elégt	elég	elég	elég	elég	jó	elég	elég	hanv	szab
Jeglics Ferencz	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	erny	jó

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Mértan	Termé- szetrajz	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Szépírás	Tornászat	Ének	Szorgalom	Magavi- selet
Kiss István				k	i	m	a	r	a	d	t			
15. Kovács Gyula	jó	elég	jó	jó	jó	elég	jó	jó	jó	jel	jó	elég	dics	jó
Kozma Nán.	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jel	jó	elég	erny	jó
Köhler Alad	jó	elég	jel	elég	jó	jó	jó	jó	jó	jó	elég	elégt	dics	jó
Krucsay Kár.	jó	elég	jel	jel	elég	jel	jel	elég	jó	elég	jó	jó	vált	jó
Lublitz Zsig.	elég	jel	jó	jó	jó	jó	elég	jó	jó	jel	jel	jó	dics	szab
20. Márkovics Fer.				k	i	m	a	r	a	d	t			
Németh Gyula	jó	elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	elég	jó	jó	jó	vált	jó
Németh Vilmos	jó	jó	jó	jó	elég	elég	jó	jó	jó	jó	jó	jó	vált	jó
Petricz Gyula	elég	jó	jó	jó	elég	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	vált	jó
Pichler Ignác	jel	jó	jó	elég	jó	jó	jó	elég	elég	jel	elég	jel	vált	jó
25. Policzer Lipót	elégt	jó	jó	elég	elég	elég	elég	elég	elég	jó	elég	jel	vált	jó
Prager Fülöp				k	i	m	a	r	a	d	t			
Pranger Ede	jó	elég	elég	elég	elégt	elég	jó	elég	elég	elég	elég	jó	hany	szab
Rathmann Gy.	jel	jó	elég	jó	elég	elég	jó	jó	elég	jó	elég	elég	vált	szab
Ress Lajos	jó	elég	elég	jó	elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	elég	vált	jó
30. Rinhofer Gy.				k	i	m	a	r	a	d	t			
Sólet György	jel	jel	elég	jel	jó	jel	jel	jó	jó	jó	jó	jel	dics	jó
Szóllösy Kár.	jó	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	jó	elég	elég	vált	jó
Tóth Lajos	jó	jó	elég	jó	jel	jó	elég	elég	jó	jó	elég	elég	vált	jó
Tripammer Józs.	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	erny	jó
35. Weiss József	jó	jó	jel	jó	jó	elég	elég	elég	elég	jel	elég	jó	vált	jó
Weiss Mor	elég	jel	jel	elég	elég	jó	elég	elég	elég	jel	elég	elég	vált	jó

III. osztály.

A tanuló neve	Ítltan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Számtan	Mértan	Természetrajz	Természettan	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Szépírás	Tornászat	Ének	Szorgalom	Magavi-selet
Blauhorn Miksa	jel	jel	jel	jó	jel	jó	jó	jel	jel	jó	elég	jó	elég	elég	dics	jó
Csemics Kár.	jó	elég	jó	jó	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	elég	jó	elég	vált	szab
Fischer Miksa	jó	jel	jel	jó	jel	jel	jó	jel	jel	jó	elég	jó	elég	elég	dics	jó
Fuchs József					k	i	m	a	r	a	d	t				
5. Hicelberger L.	elég	elég	elég	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	jó	jel	elég	vált	jó
Iker Sándor	jel	elég	elég	jel	jel	jó	elég	jó	jó	elég	elég	elég	jó	elég	vált	jó
Nyakas Ant.	jó	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	vált	jó
Palkó Zsig.	jel	jel	jó	jel	jel	jó	jó	jó	jel	jó	jel	jel	jó	jel	dics	jó
Plander Gy.	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jel	elég	jel	erny	jó
10. Reiner Ödön	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jel	jó	jó	elég	jó	dics	jó
Rózsai L.	elég	elég	jó	elég	elég	elég	elég	jó	jó	elég	elég	elég	elég	elég	vált	jó
Saly László					k	i	m	a	r	a	d	t				
Schaller János	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	erny	jó
Schmidt Rezső	jel	jel	jel	jel	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jó	jel	erny	jó
15. Schnidár Gy.					k	i	m	a	r	a	d	t				
Sölét Géza	elég	elégt	elégt	elég	elégt	jó	elég	elég	jó	jó	jel	jel	jel	jó	hany	szab
Wieland Béla					k	i	m	a	r	a	d	t				

Magántanuló: **Tóth István.**

IV. osztály.

A tanuló neve	Ittitan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Számítan	Mértan	Természetrajz	Vegytan	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Tornászat	Ének	Szorgalom	Magavi-selet
Bicza Bódog	jel	elég	jó	elég	jó	jel	jó	jó	elég	elég	jó	jó	vált	szab
Deutsch Jak.	elég	jó	jel	jel	jó	jel	jel	jel	elég	elég	eleg	elég	dics	jó
Keller Ferencz	jó	jó	jó	elég	jó	jó	jó	elég	elég	jó	—	jel	vált	jó
Keresztury Kál.	jó	elég	elég	jó	elég	elég	jó	elég	elég	elég	jel	jó	vált	jó
5. Klausz Lajos	jó	jó	elég	elég	jó	jó	jó	elég	jó	jó	jel	jel	vált	jó
Komlóssy Kál.	elég	elég	elég	jó	elég	elég	jó	jó	elég	jó	jó	jó	vált	jó
Kovács Mikl.	jel	elég	elég	jó	elég	elég	jó	elég	jó	jó	eleg	jó	dics	jó
Kozma György	jel	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	eleg	jó	dics	jó
Magyar József	elég	jó	elég	elég	elég	elég	jó	jó	jó	jó	jó	elég	vált	szab
10. Maly János	jel	jel	elég	jó	jel	jel	jel	jó	jó	eleg	elégt	jó	dics	jó
Plichta Ferencz				k i m a r a d t										
Saly István				k r m a r a d t										
Vörös József	jel	jó	jó	jó	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jó	jó	dics	jó
Wesel Adolf				k i m a r a d t										
15. Wieland Gyula	jel	jó	jel	jó	jel	jel	jó	elég	jó	jó	elég	jel	vált	jó

Magántanuló: Szabó Géza.

V. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Statistika	Történelem	Számтан	Mértan	Könyvvitel	Természtan	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Tornászat	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Abrahám Gyula	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jó	jel	erny	jó
Dénes Béla	jó	elég	elég	elég	elég	elég	jo	jo	jo	jó	jo	jo	jel	dics	jo
Hirschler Jak.	elég	elég	jo	elégt.	elég	elég	elég	jo	jo	elég	elég	elég	elég	hany	szab
Kelemen Tiv.	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	erny	jó
5. Nagy György	jó	elég	elég	jó	jo	jel	jó	jó	jó	jo	elég	jel	jo	vált	jó
Vajda Ferencz	jo	jo	elég	elég	jo	jel	jel	jo	jel	jo	elég	elég	jo	dics	jo

VI. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Számтан	Mértan	Könyvvitel	Természtan	Ipартan	Alkotmánytan	Mért. rajz	Szabadk. rajz	Tornászat	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Czeilner Kár.																
Krátky Józs.	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jel	jó	jel	jel	jel	jel	erny	jó
Laky Imre	elég	elég	elég	elég	jo	jo	jel	jel	jo	jo	elég	elég	jel	jel	vált	szab
Plosszer Ant.	jel	jel	jel	jel	jo	jo	jel	jel	jo	jo	jel	jo	jo	jel	dics	jo
5. Schweitzer Kál.	elég	elég	elég	elég	elég	jo	jel	jo	jel	elég	jo	jo	jel	jel	vált	jo
Wéber Ant.	jo	jo	elég	jo	jo	jo	jel	jel	jel	jo	elég	elég	jel	jel	vált	szab

VIII.

Statistikai táblázatok az 1876/7. tanévről.

I. A tanulók általános áttekintése.

Osztály	A tanulók száma			Vallásuk			Nyelvi viszonyaik (Minő nyelveket beszélnek?)				Szüleik polgári állása.				Előmenetelők		
	Beiratott	Elhalt	Elmaradt	r. kath.	evang.	móz. vall.	magyar	magyar német	magyarót	magyar németót	Értelmiségi	Önálló östermelők (földbirtokok és bérlők)	Önálló kereskedők és iparosok	Magántisztviselők	Személyes szolgálatot tevők s munkások	Haladók	Ismétlők
I.	57	—	7	41	2	14	35	22	—	—	3	—	27	20	7	40	10
II.	36	—	6	25	4	7	25	11	—	—	6	—	22	6	2	25	5
III.	18	—	4	15	—	3	13	5	—	—	1	1	9	4	3	13	1
IV.	16	—	3	13	1	2	10	5	—	1	1	1	11	2	1	13	—
V.	6	—	—	5	—	1	5	1	—	—	1	—	3	2	—	5	1
VI.	6	—	1	6	—	—	4	2	—	—	1	2	2	1	—	5	—

II. A tanulmányozás eredményének áttekintése osztályonkint.

Tantárgyak.	I. osztály				II. osztály				III. osztály				IV. osztály				V. osztály				VI. osztály			
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen
Hittan	17	17	14	2	6	14	8	2	7	3	3	—	6	3	3	—	2	3	1	—	2	1	2	—
Magyar nyelv	10	14	23	3	7	9	13	1	7	—	5	1	1	7	4	—	2	1	3	—	2	2	1	—
Német nyelv	8	17	19	6	9	8	12	1	6	3	3	1	3	3	6	—	2	1	3	—	2	—	3	—
Földrajz és statistika	15	14	13	8	7	11	10	2	5	4	4	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	4	1	2	6	4	—	2	2	2	—	2	1	2	—
Számтан	21	11	13	5	5	12	11	2	4	6	3	—	4	4	4	—	3	1	2	—	1	3	1	—
Mértan	9	12	24	5	8	8	14	—	4	4	5	—	6	2	4	—	3	2	1	—	1	4	—	—
Könyvvitel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	5	—	—	—
Természetráajz	13	26	7	4	6	7	16	1	5	6	2	—	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	3	3	—	—	4	1	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ipartan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—
Alkotmánytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—
Mért. rajz	10	15	18	7	2	11	17	—	4	4	5	—	—	6	6	—	2	3	1	—	2	2	1	—
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	2	13	15	—	4	2	7	—	—	8	4	—	1	2	3	—	1	2	2	—
Szépírás	17	17	10	6	9	14	7	—	4	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torna	3	23	24	—	2	11	17	—	2	6	5	—	3	3	4	1	2	2	2	—	4	1	—	—
Ének	11	21	15	3	4	8	13	5	4	2	7	—	3	7	2	—	3	2	1	—	5	—	—	—

Tanodai leltár.

Folyó szám	T á r g y	Érték	
		frt	kr.
1	Az előbbi értesítőkben közölt természettani tárgyak összes értéke	562	30
2	Az előbbi értesítőkben közölt természetrajzi tárgyak összes értéke	357	65
3	Az előbbi értesítőkben közölt földrajzi tárgyak összes értéke	155	90
4	Az előbbi értesítőkben közölt szám- és mértani tárgyak összes értéke	176	50
5	Az előbbi értesítőkben közölt szabadkézrajzi tárgyak összes értéke	142	50
6	Az előbbi értesítőkben közölt hangszer értéke	157	—
7	Az előbbi értesítőkben közölt vegytani szerek összes értéke	326	04

A lefolyt tanévben beszerezett tárgyak leltára.

Folyó szám	T á r g y	Érték	
		frt	kr.
I. Természetrajzi gyűjtemények leltára.			
1	Spermophilus citillus	2	50
2	Fringilla coelebs	1	80
3	Caprimulgus europaeus	2	20
4	Muscicapa cellaris	2	30
5	Astur nisus	2	50
6	Strix tengmalmi	2	50
7	Mustela vulgaris ,	2	70
8	Köz. denevér	2	20
9	Talpa europaea	2	—
10	Lanius minor	1	80

Folyó szám	T á r g y	Érték	
		frt	kr.
2. Természettani szertár leltára.			
1	Delejkő, természetes	1	20
2	Delejpálca horgonynyal	5	—
3	Delejtű állványon	1	60
4	Közömbös delejtű állványon	3	20
5	Delejpatkótár 3 patkóból	10	—
6	Delejes rud	2	—
7	Lehajlási tű	2	80
8	Villanyos kettős inga	2	30
9	Villanymutató, aranylemezes	3	—
10	Elszigetelt rézgömb	4	80
11	Sapka állványon, Faraday sz.	2	30
12	Holz-féle villanygép, 2 tartalék koronggal	95	—
13	Villanyos forgókerék, állványon	2	30
14	Franklin-táblája	1	80
15	Harangjáték 3 haranggal	7	—
16	Villanypisztoly	1	—
17	Ónlemez	—	80
18	Volta oszlopa 48 pár lemez	18	—
19	Állandó telep 20 szén- és 20 horgany elem	21	—
20	Horgany és rézlemez a békakisérlethez	—	45
21	Vizbontó készülék állványon	4	20
22	Galvánképelő, készülék	2	80
23	Ampére állványa 4 mellékl.	19	—
24	Villanydelej deszkán!	5	—
25	Hővillanyelem, réz- és vasból	1	20
26	Hővillanyoszlop 30 elem	12	—
27	Lenecsgyűjtemény 8 drb szekrényben	7	50
28	Nagyobb gyűjtőlencse 1 drb	1	80
29	Geissler-féle eső 3 drb	3	—
3. Földrajzi leltár.			
1	Berghaus-Göncy Európa fali abrosza	9	—
2	Henricus Kiepert, atlas antiquus	3	12
3	Kiepert Wandkarte	9	36
4	A magyar korona országainak térképe	2	50
4. A szabadkézrajzi gypsminták leltára.			
1	1 drb gyermekfő	2	—

Folyó szám	T á r g y		Érték	
			frt	kr.
2	1 drb	Venus mellszobor	4	—
3	2 „	Női mellszobor	7	—
4	1 „	Páris mellszobor	8	—
5	1 „	Thorwaldsen, fő	1	50
6	1 „	Cornelius, fő	1	50
7	1 „	Alvó Faunus, fő	2	50
8	1 „	Bacchus gyermekfő	2	—
9	2 „	Tanulmányfő, lapos	2	—
10	2 „	Tanulmányfő, domboru	4	—
11	1 „	Tragoedia	2	50
12	1 „	Zene	2	50
13	1 „	Renaissance	—	50
14	42 „	Taubinger Vorlegeblätter	16	80
15	9 „	Taubinger Zeichenblätter	3	60
5. Hangszer.				
1	1 drb	Viola	16	—

6. Könyvtár.

Kereskedelmi törvény. Weninger: Politikai számtan, Dr. Lutter N.; Egyszerű és kettős könyvvitel, Villicus: Rechenbuch für Bürgerschulen, Salamon: Geometrische Aufgaben, Berndorfer M.: Honisme, Lutter N.: Szorszámi táblák 3 pld., Kuckuk: Rechnen mit Decimalbrüchen, Kordos G.: Példatár a métermértékhez, Fényes: Földrajzi vezérfonal, Indali P.: Magyar olvasókönyv, Ebenspanger I.: Földrajz, Balló M.: Vegytan, Laurent F.: Iskolai takarékpénztár, I. Ebenspanger: Erdbeschreibung, G. Kordos: Aufgabensammlung, Schwiedland: Francia nyelvten. Dr. Császár K.; Számtan, Fehér Ipoly: Kísérleti természettan, Technologisches Skizzenbuch, F. Wilbrandt: Lehre von den landwirthschaftlichen Gewerben. Találmányok könyve. Novák S.: Kereskedelmi számtan, Bátorfi L.: Zalamegye története. Novák: Könyvviteltan, Vajdady E.: Számtan, Roller M.: Könyvviteltan, Lád K.: Magyar olvasó. Kerégyártó E.: Magyar olvasó, Georg Jausz Deutsches Lesebuch I—III köt. Szemák: Német mondattan II. R., Dr. Karvasy: Váltójog, Dr. Lutter N.: Betűszámtan, Mocnik: Mértan, Ambrozovics és Ney: A mérnök és építész közlönye, Rousseau E., A népiskolai hatóság, Schwicker I. H.: Általános földrajz, Molnár A.: A nőképzés. Gyertyánffy I. és Kiss A.: A népiskola, Váltó-törvény, Ballagi K.: Német olvasókönyv, Karner-Novák: Könyvviteltan, Dr. Lutter N.: Köz.

számítan I—III füzet. Kaszap A.: Földrajz. Jónás I.: Német nyelvtan. Nagy I.: Irálytan alapvonalai.

Az ifjusági könyvtár számára a növendékek által fizetett használati illetményekből a következők szereztettek be: Szana T.: Két Kisfaludy, Spielhagen F.: Amit a fecske dalolt. Verne Gy.: Grant kapitány, Hackländer: A varázs sziget, Bodnár Zs.: Chateaubriand, Macaulay B.: Négy politikai életrajz. Thackeray W.: A négy György, A világ-irodalomból, Montesquieu: Persa levelek, Voltaire: Zadig v. a végzet, Verne Gy.: A jégsivatag, Ereckmann-Chat.: Egy segédtanító története, Goldsmith Olivér: Egy világ polgár lev. Currer Bell; Jane Eure, Laboulaye: Pudli fejedelem, Diderot: Az apácza, Mikó J.: Benkő I. élete, B. Eötvös I.: Magyar írók és állam férf., Szilágyi S.: Báthory G., Quinet E.: A forradalom, Réthy L.: Növendékek lapja, Györke anekdotái, Szathmáry K.: A kosztolányi hölgyek, Zombori G.: Uti rajzok, Ormos Zs.: A bánya sziklája, Szász B.: A kandaló előtt, Szász D.: Egy falat kenyér, Papp M.: Caraffa, Jancsó L.: Homerosz Iliásza, Hugo V.: Hernani, Verne Gy.: A Prémek hazája, Király: Idyllek, Lord-Bacon. Egy kastély az erdőben, Greguss A.: Arany J. balladáái, Hillern V.: Saját erejéből, Figyelő, Vértesi: Világ folyása, György A.: Művelődés történelem, Endrődy G.: Photographiák, Hóry B.: Nagy napok, Georgiana Fullerton: Egy viharos élet, Szana T.: Nagy szellemek, Tolnai L.: Az én ismerőseim, Az óra, Egy cserepár naplója, Képek a középkorból, D' Auerbonne, Mély titkok, Két beszély. A somvári fényes Ádám ur, Francia életképek, A fatalista, Jókai M.: Dekameronja 10 k., Jókay M.: Elbeszélések, A vén színész, Dorottya, Zsák Mór, A lélekcseré, Schäffer Magdalena, Byron, Bret Harte. Figaro házassága, Iphigenia Taurisban, Milton, A gyógyszerészné, Virgil, A műbírálatról, Szerelem és hiúság, A szegény nemes, Atala, Történelmi könyvtár.

A most felsorolt könyvek összes értéke . . . 156 frt 90 kr.

Az előbbi értesítőben felsorolt könyvek értéke 505 frt 39 kr.

A könyvtár összes értéke 662 frt 29 kr.

A jövő tanév megkezdésére vonatkozó értesítés.

A jövő tanév szabályszerűen szeptember 4-én kezdődik. A tanulók szabályszerű felvétele augusztus 29., 30. és 31-én s szeptember havának három első napján, reggel 9-től 12-ig és délután 3—5-ig az igazgatói irodában történik. (Városház II. emel.) Ugyanekkor tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok is.

Azon növendéknek, ki a polgári iskola első osztályába kíván felvétetni, bizonyítványt kell felmutatnia, hogy a népiskola első négy évi folyamát legalább elégséges sikerrel elvégezte, vagy felvételi vizsgát kell kiállania a polgári iskolába léphetésre megkívánt előismeretekből.

A növendék, bármely osztályba kíván felvétetni, addigi tanulmányairól szóló bizonyítvánnyal személyesen, még pedig, szülei, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik a fölvételre az igazgatónál megjelenni.

Minden nyilvános- és magántanuló beiratás alkalmával a tandíjon kívül 1 frtot fizet az ifjusági könyvtárra. Az egész évi tandíj 3 frt, mely a beiratáskor lefizetendő.

A tandíjfizetés alól való felmentés egyedül N.-Kanizsa város hatóságát, mint ezen intézet kegyurát illeti, azért a felmentés iránti folyamodványok a város tek. tanácsához nyujtandók be.

Oly tanulók, kik csak egy kötelezett tantárgyból nyertek elégtelen tanjegyet, a vizsgálatot-nyert engedélylyel ismételtetik; a kik pedig két tantárgyból nyerték ezen jegyet a vizsgálathoz nem bocsájtatnak, és az osztályt ismételni tartoznak. Az ismétlő vizsgálatokra szóló engedély elnyerésére az illetők kérvényeik július 8-áig az igazgatóságnál adandók be.

A szülők saját érdekében van, hogy gyermekeik jó elhelyezése céljából, a beiratásra ideje korán jelenjenek meg. Az igazgatóság e tekintetben az okvetlen szükséges utasításokat adni kész, miután számos megbízható család, tanulók felfogadására jelentkezett. Óhajtandó, hogy sakis azoknak tudomásvétele után intézkedjenek a szülők.

Nagy-Kanizsán, 1877. évi junius hó 30-án.

Morgenbesser János
igazgató.

